

Література

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-Ст.141.
2. Про інформацію: Закон України від 3 жовтня 1992 № 2657-ХІІ. – ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. – ВРУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
4. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: постанова КМУ України від 30.01.2013 р.№ 57 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>
5. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 р.: розпорядження КМУ України від 24.07.2013 р.№ 614-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua/>
6. Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг: постанова КМУ України від 01.08.2013 р.№ 588 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
7. Про заходи створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: постанова КМУ України від 24.07.2003 р. № 208 [Електронний ресурс]: ВРУ України : за станом на 1 січня 2012 р.. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
8. Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний уряд»: наказ Деркомітету зв'язку та інформатизації України від 16.08.2003 р.№ 149 [Електронний ресурс]: ВРУ України : за станом на 1 січня 2012 р.. – Режим доступу: <http://zakon2/rada.gov.ua/>
9. *Конотопцев О.С.* Використання технологій електронного урядування в процесі надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db2013-2/doc/1/_03.pdf.
10. Баранов О.В. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження // [О.А.Баранов, І.Б.Жиляєв, М.С.Демкова та ін.]; за ред. І.Г.Малюкової.- К.: ООО «Поліграф-Плюс», 2007.-254с.

Хаустова Аліса Костянтинівна

студентка юридичного факультету

науковий керівник – **Черабасва О.В.**

викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

юридичного факультету Дніпропетровського

державного університету внутрішніх справ

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ВИДОБУТКУ БУРШТИНУ

Сьогодні гостро постає питання видобування та реалізації бурштину в Україні. У зв'язку з економічними проблемами та низьким рівнем зайнятості людей у Житомирській, Рівненській та Волинській областях розширилися масштаби незаконного видобування бурштину, які призводять до катастрофічних екологічних проблем, які виражаються у знищенні лісів. У свою чергу, знищення лісів тягне за собою проблеми тваринного та рослинного світу,

а використання помпового методу видобування бурштину призводить до повної загибелі ґрунту, який стає піском, а це означає, що на цій території природа не відновиться сама, на цьому місці в майбутньому більше не буде корисних копалин і бурштину.

Помповий метод є шкідливим і для самих старателів, які цілий день проводять стоячи ногами по коліно у холодній воді, це призводить до різних захворювань та іноді втрати самих ніг.

Не тільки економічні труднощі впливають на "тіньовий" ринок з бурштину, але і такі умови, як: висока якість українського бурштину на світовому ринку, корупція, незначна відповідальність за видобування корисних копалин, відсутність законодавства, простий спосіб видобування, неконтрольованість.

Держава теж зазнає великих втрат, тому що зовсім не отримує грошей з видобування бурштину, а це означає, що більше ніж 100 тисяч доларів за рік не надходять до бюджету і не покращують економічну ситуацію. В Україні було наявне лише одне легальне державне підприємство – «Укрбурштин», що застосовувало більш безпечний метод добування – кар'єрний, який задає не таких значних втрат, але потребує більше часу для добування та більшого технічного обладнання. Також державне підприємство відповідатиме у разі, якщо не закопають кар'єр і не відновлять ту частину лісу, яка загинула під впливом його діяльності.

Різниця у шкоді, що спричиняється фізичними особами, які видобувають бурштин, та ДП «Укрбурштин», майже немає. Методи вони використовують однакові, але стихійні видобувачі занадто швидко знищують екологічні об'єкти; встановити осіб, які будуть нести відповідальність, дуже складно; ці люди не спрямовують свої дії на обережне ставлення до природи та не займаються рекультивацією порушених земель. Сьогодні стан ДП «Укрбурштин» дуже скрутний, підприємство майже збанкрутіло, а це означає, що держава майже не отримує прибуток, в той час коли інші старателі мішками вивозять бурштин і гектарами знищують ліс [1].

Мало уваги з приводу цього питання приділено науковцями та правниками. Стосовно екологічної проблеми багато речей замовчуються, адже зрозуміло, що вплинути на це дуже складно. Хоча Конституція України закріплює у ст. 50 право кожної людини, яка проживає на території України, на безпечне життя та довкілля, а також право на інформацію про стан довкілля. Також бачимо порушення принципів охорони навколишнього середовища, які закріплені в Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища», де зазначається гарантування безпечного і здорового середовища, збереження просторової і видової різноманітності природних об'єктів, гласність і демократизм, а також компенсація завданої шкоди.

Не дотримуються гарантії екологічних прав громадян (ст. 10 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»), тому що не проводяться широкомасштабні державні та місцеві підтримання, відновлення і поліпшення стану навколишнього природного середовища.

Поки що цю проблему масово порушують лише ЗМІ. Верховна Рада так і не прийняла законопроект "Про видобування та реалізацію бурштину" від 20.11.2015, досі очікується його друге читання. До цього часу у Державній фіскальній службі у митній сфері не закріплено такого виду корисних копалин і товару, як бурштин, який вивозять закордон кожного дня [2].

Стосовно законопроекту "Про видобування та реалізацію бурштину" можна сказати, що він не є досконалим і майже не спрямований на те, щоб усунути екологічну проблему. В законопроекті зазначаються: об'єкти користування надрами (ст. 3); види користування (ст. 4); строки користування (ст. 5), набуття, договори, етапи отримання ліцензування, плата (ст. 18). Водночас у законопроекті майже не описані рекультиваційні зобов'язання, закон спрямований лише на економічні аспекти, за що можна вважати закон антиекологічним. Строки користування бурштиновими надрами на видобування становлять 20 років. На наш погляд, це занадто значний термін для однієї ділянки землі. В той же час не прописаний строк на відновлення природного середовища цієї місцевості тим суб'єктом, який здійснював виробничу діяльність.

Позитивним у законопроекті є те, що обов'язково зазначається особа старателя, його телефон і адреса, обов'язок оплати вартості робіт з рекультивациі земель (ч. 8 ст. 14). Також старателем може бути лише зареєстрована юридична особа або фізична особа – підприємець (ч. 2 ст. 35).

Недолік цих статей, з іншого боку, полягає в тому, що реалізація їх в житті буде дуже складною, тому що в нашій країні в даний час бути підприємцем або юридичною особою не вигідно через дуже великі податки. Тому для держави вкрай необхідно прийняти новий Податковий кодекс, який буде спрямований на користь підприємців, а від того буде корисним і для самої держави.

Стаття 29 Законопроекту "Про видобування та реалізацію бурштину" зазначає обов'язковість порядку обліку та звітності видобутого бурштину, але в Законопроекті ніде не вказуються межі видобування на рік бурштину, не йдеться про необхідність ведення обліку лісу, який був знищений і який потрібно відтворити в тому ж обсязі. Також потрібно встановити обмежену кількість старателів та підприємств, щоб бурштин добували не так швидко та природа встигала відновлюватися. Важливо, щоб легальні підприємства були зацікавлені слідкувати та спостерігати за територією лісу і не давати іншим фізичним особам добувати бурштин для «тіньового» ринку [3].

У законопроекті не встановлено державні органи, які повинні контролювати дії старателів, переміщення бурштину, екологічні наслідки, тим більше ці дії повинні виконуватися систематично, інакше легалізований бізнес одразу стане частково «тіньовим». Механізм забезпечення законності майже відсутній.

Науковець В.Є. Філіпович запропонував чудовий спосіб вирішити більшу частину проблем у сфері незаконного видобування бурштину, яке призводить до знищення лісу. Так, його ідея полягає в тому, щоб застосовувати супутниковий моніторинг – регіональний і локальний, де декілька разів на

добу будуть робитися фотографії лісової місцевості, на яких явно зазначатимуться порушені екологічні території та території, де протягом цієї доби займалися видобутком бурштину, що допоможе спіймати злодіїв майже на місці, а іноді – і встановити особу, тому що космічні комерційні супутники знімають до відстані 0.5-2 м. Ці супутники також будуть виявляти місця природного фонду, які потрібно відновити [4].

Отже, бурштин, лісовий і природний фонд – це об'єкти екологічного права, які повинні бути захищені законами України, тому що неналежне їх видобування і використання веде до екологічної загрози всьому українському суспільству. Зазначений вище законопроект має бути доопрацьовано, продумано механізми реалізації економічних та екологічних процесів, способу контролю та запобігання корупції. Також особливе значення треба надати місцевій громаді та здійснювати інформаційний вплив на все українське суспільство, щоб люди могли усвідомити наслідки цих процесів.

Література

1. Гордійчук М. В. Вплив видобування бурштину на природні ландшафти Рівненщини / М.В. Гордійчук // Фізична географія та геоморфологія. – 2013. – Вип. 2. – С. 259-262.
2. Гулак О. В. Проблемні питання організаційно-правового упорядкування видобутку бурштину в Україні: виклики сьогодення / О.В. Гулак, Р.А. Граб // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. – 2015. – Вип. 218. – С. 183-188.
3. Законопроект України "Про видобування та реалізацію бурштину" від 20.11.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53194.
4. Філіпович В. Є. Супутниковий моніторинг територій незаконного видобутку бурштину / В.Є. Філіпович // Український журнал дистанційного зондування Землі. – 2015. – № 6. – С. 4-7.

Хрипко Людмила Володимирівна
завідувач кафедри фізичного виховання,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Ластовкін Владислав Анатолійович
старший викладач кафедри фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Фізичне виховання відіграє важливу роль у формуванні молодого покоління, зміцненні і збереженні його здоров'я, підготовці до майбутньої професійної діяльності та захисту Батьківщини. Громадяни мають право займа-